

EL CONCEPTE D'ESPAI PÚBLIC COM A PROGRAMA DE VERTEBRACIÓ DEL TERRITORI

Ramon Torra i Xicoy

Gerent de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Compartir un àmbit territorial i funcional comú densament poblat, la voluntat de donar una major vertebració i cohesió a aquest territori, i la necessitat d'harmonitzar propostes i intervencions optimitzant els mitjans públics està en la base de l'associació de 31 pobles i ciutats i la creació de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Àmbit de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, 2008

Les característiques d'aquesta institució la posen en una situació molt favorable per projectar una visió metropolitana i local alhora. Disposa dels mitjans tècnics i de les eines necessàries per completar tot el cicle de transformació del territori, i les seves actuacions tenen una gran transcendència en la vertebració de l'àmbit metropolità.

En aquest sentit, ocupa un lloc destacat la intervenció en l'espai públic, entenent el concepte d'espai públic com un programa en si mateix, una manera de concebre, estructurar i actuar en el territori.

Aquesta intervenció es concreta en la projectació i construcció d'obres que comprenen des de l'escala local fins un nivell supramunicipal, i que es concreten en la realització d'infraestructures viàries, carrers i places, remodelacions de nuclis antics i transformacions d'antigues carreteres, creació de parcs i equipaments públics, recuperació i adequació de grans espais naturals, etc.

Passatge de la Victòria a Santa Coloma de Gramenet, rambla de Sant Boi de Llobregat, plaça de Falguera a Sant Feliu de Llobregat i passeig del marge esquerre del riu Besòs a Sant Adrià de Besòs

Intervencions supramunicipals: recuperació mediambiental de l'espai fluvial del riu Llobregat a la comarca del Baix Llobregat.

Cal destacar l'alt nombre de petites obres de caràcter local que la Mancomunitat realitza, ja que el seu abast és molt més extens, donat que constitueixen un núvol d'actuacions escampades per tot l'àmbit metropolità, conferint al territori un segell de qualitat i homogeneïtat. I és en aquestes petites obres on esdevé més explícit el model metropolità concebut: el d'una ciutat igualitària, harmònica i cohesionada on tots els espais públics i quotidians són tractats amb iguals criteris formals i constructius de qualitat, sense fer distincions entre centre i perifèria, i afavorint alhora la durabilitat dels espais i la seva conservació.

Places de l'Abat Oliba i de Francesc Layret a Cerdanyola del Vallès, parc del Canigó a Sant Just Desvern i espais de l'entorn de l'Ajuntament i la ctra. d'Esplugues a Cornellà de Llobregat

Remodelació de la carretera N11 a Montgat, carrer Laureà Miró a Sant Feliu de Llobregat i accessos al parc de la Torre Roja a Viladecans

El programa d'espai públic de la Mancomunitat de Municipis integra també la creació, bé per reconversió d'edificis, alguns amb valor patrimonial, o bé de nova planta, d'equipaments d'ús públic. Aquests espais responen d'igual manera que els espais "oberts" al concepte d'espai públic, pel seu ús compartit i de servei públic que realitzen. És el cas de biblioteques, auditoris, instal·lacions esportives, centres cívics, espais polivalents, etc. dels quals les necessitats socials han portat un augment de demanda.

Auditori a l'escola de música Can Roig i Torres de Santa Coloma de Gramenet, biblioteca Marta Mata a l'edifici Titan de Cornellà de Llobregat i piscines municipals de Sant Feliu de Llobregat

Dintre de la filosofia d'espai públic està també la creació, execució i manteniment d'una extensa xarxa de parcs metropolitans. Són espais lliures, normalment intersticials en els sistemes urbans i amb una funció social basada en la seva proximitat a la residència. Són els nous territoris arquitectònics i del paisatge no

caracteritzats com a ciutat tradicional, però que situats en unes aglomeracions sense límit precís configuren el paisatge i equipen la ciutat metropolitana. Es tracta d'una xarxa de parcs que conceptualment desenvolupa un paper d'unió i continuïtat de les trames urbanes, les petites places i jardins que formen part dels espais públics urbans, amb els grans sistemes naturals d'escala territorial i amb el litoral mediterrani.

Parc Nou al Prat de Llobregat (sector Llobregat), el Jardí Botànic de Barcelona (espai singular) i la riera de Canyadó a Badalona (sector Besòs).

El parc dels Pinetons de Ripolllet és un dels espais de la xarxa de parcs metropolitans que s'ha creat i executat per la MMAMB

També es realitza la dotació, equipament i neteja del front litoral metropolità, una extensió casi contínua des de Castelldefels fins a Montgat i amb una utilització massiva per part dels ciutadans que el converteix en l'espai públic més visitat de la metròpolis. Aquesta gestió té l'objectiu de posar les platges en les millors condicions sanitàries i de neteja, dotar-les del mobiliari urbà adequat i realitzar la conservació dels valors naturals que li són pròpies.

Passeig marítim de Castelldefels, sistema dunar al Prat de Llobregat i platja de Sant Adrià de Besòs

Garbellat de les platges metropolitanes i equipament i mobiliari

Aquestes són les principals actuacions del programa d'espai públic de la Mancomunitat de Municipis, on centralitat, qualitat, continuïtat i ús ciutadà són eixos i objectius de la vertebració de l'àmbit territorial que gestiona.